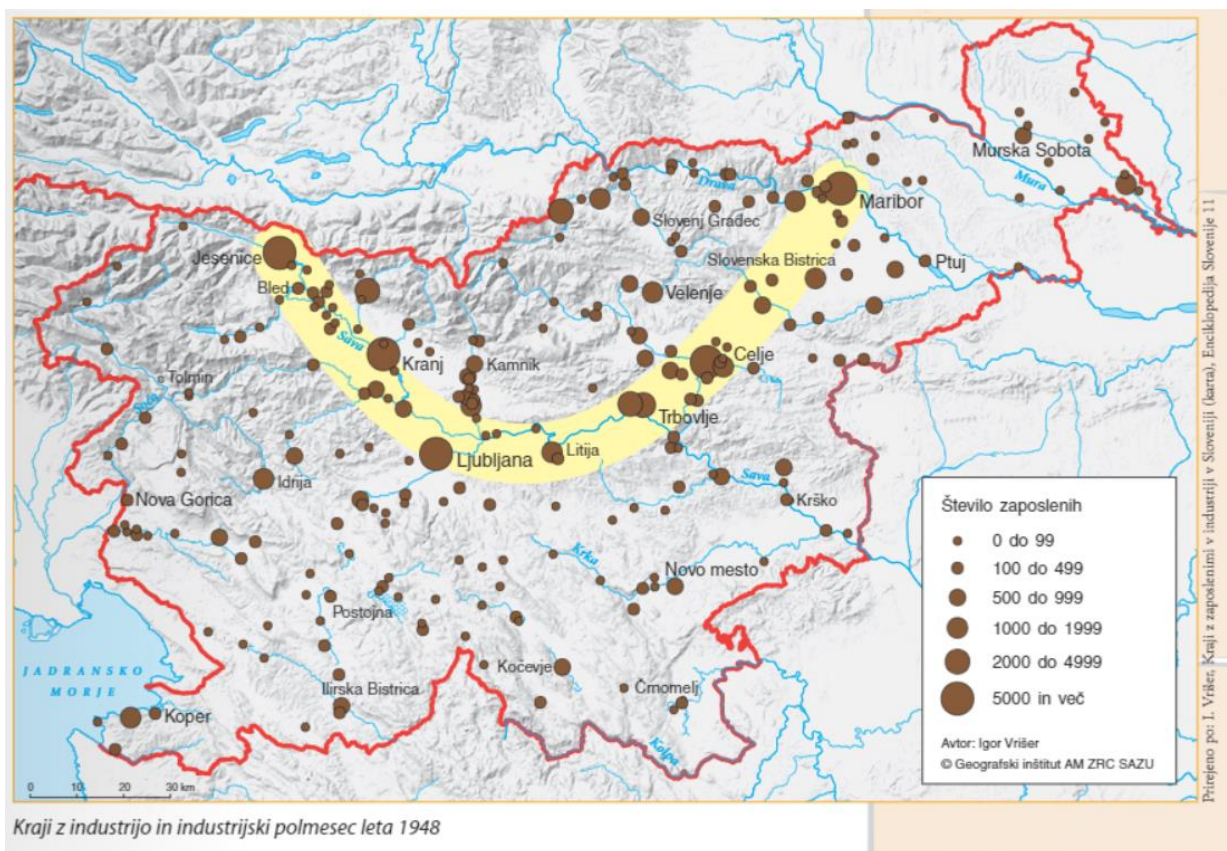

INDUSTRIJA SLOVENIJE

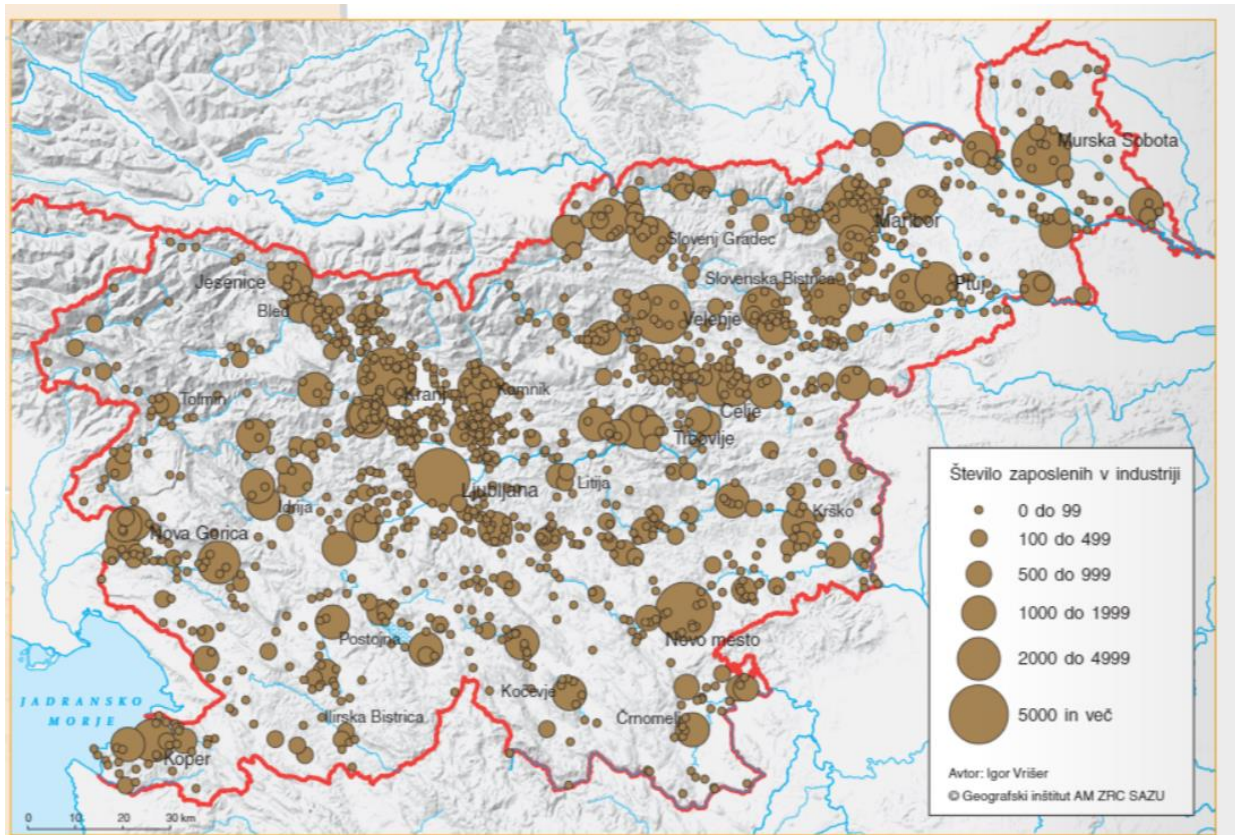
Industrija je gospodarska dejavnost, ki s pomočjo strojev predeluje surovine v uporabne izdelke. Na območju Slovenije se je industrializacija začela sredi 19. stoletja z majhnimi podjetji, ki so bila tuji lasti. Najbolj se je okrepila v času po drugi svetovni vojni v okviru **planskega gospodarstva**. Plansko gospodarstvo oz. tako imenovane petletke so bile gospodarski sistem, kjer se je za 5 let vnaprej določilo kaj se bo proizvajalo. Takrat so bile prevladujoče industrijske panoge **železarstvo, steklarstvo, kovinska, kemična, živilska, papirna, lesna, strojna in tekstilna** industrija. Prevladovali so veliki industrijski obrati. Npr.: **Litostroj, TAM, Cinkarna Celje, Iskra, papirnica Vevče, železarstvo na Jesenicah, Ravnah in v Štorah, tovarna aluminija v Kidričevem, Gorenje, Krka, Lek, Mura, Droga, Kolinska, Žito, Fructal, Slovenijales, Eta** ipd. Celotna industrija je v obdobju okrog leta 1975 predstavljala več kot polovico bruto domačega proizvoda; danes samo še tretjino.

V nekdanji skupni državi se je zaradi razporeditve industrije izoblikoval **industrijski polmesec**, ki je segal od Gorenjske prek Ljubljane vse do Maribora.

Kraji z industrijo in industrijski polmesec leta 1948

Da bi omilili in razpršili industrijo izven tega polmeseca, so sredi sedemdesetih let prejšnjega stoletja industrijo razpršili še drugje po Sloveniji in tako so nastala številna nova **industrijska območja** (glejte spodnji zemljevid).

V osemdesetih, je bila industrija na višku, nato je sledil njen zaton. Danes je industrijskih obratov manj in manj zaposlenih v industriji, vendar zaradi spremembe iz nekdanjega **planskega** na **tržno gospodarstvo** se je dvignila produktivnost.

1. V osemdesetih je sledila gospodarska kriza, ki je zmanjšala obseg proizvodnje.
2. Po osamosvojitvi smo izgubili velik del tržišča v Jugoslaviji in morali smo poiskati nove trge.

Danes je industrijska podoba Slovenije zelo raznolika. Industrijske panoge so razpršene po celotnem ozemlju, manj pa je industrijskih gigantov, ki bi zaposlovali po več tisoč delavcev.

Problemov slovenske industrije je veliko. Eden večjih je usmerjenost industrije v izdelavo polizdelkov in izdelkov z nizko dodano vrednostjo, ki na trgu dosegajo nizke

cene. Posledica je, da ni zaslužka za vlaganje v znanje in razvoj, premalo pa s podjetji sodelujejo razvojni in znanstveni inštituti, fakultete in univerze.

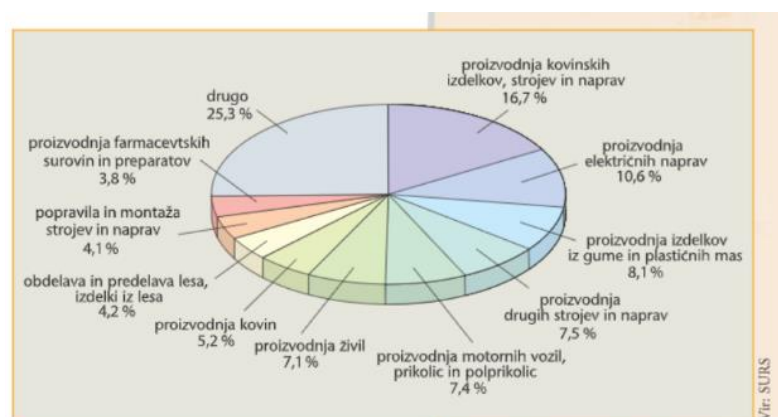
Vpliv industrije na **okolje** je že zaradi porabe surovin in energije izjemno velik. Neposredni učinki v okolju se kažejo v gradnji industrijskih stavb in površin, elektrarn, izpustih odpadnih voda, plinov in trdih delcev v okolje. Posledica so smog, hrup, kisli dež, onesnaženi vodni viri, gradnja na kmetijski zemlji ipd. Še več je posrednih okoljskih vplivov: gradnja cest, železnic, naftovodov, daljnovodov, povečan promet ter deagrarizacija in urbanizacija.

Danes so po številu zaposlenih najbolj pomembne panoge:

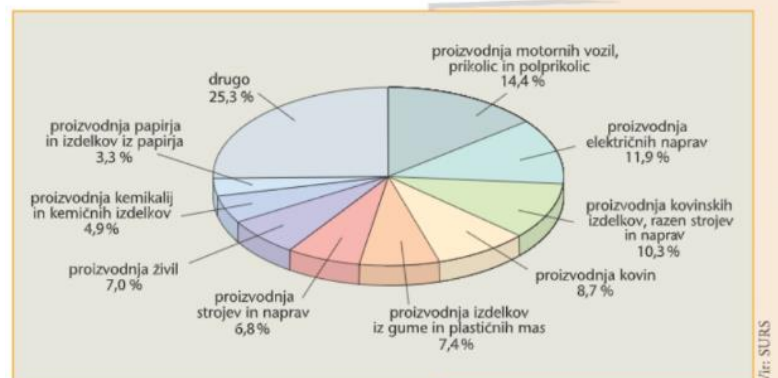
1. Proizvodnja kovinskih izdelkov
2. Električna industrija
3. Plastične mase in gume

Glede na prodajo pa je najpomembnejša:

1. Proizvodnja motornih vozil
2. Prikolic
3. Električnih naprav
4. Kovinski izdelki

Število zaposlenih v industriji leta 2017

Vrednostna prodaja industrijskih proizvodov in storitev leta 2017